STRÖMSTAD AKADEMI
Nordiskt institut för avancerade studier

Nyhetsforum, Strömstad tvärvetenskapliga akademi

Innehåll

Redaktörens ruta....1
Rektors och ordförandes månadsrapport....2
Åsa Morberg: Om bokmässan....4
Per Flensburg; Bokmässan, personlig reflektion....5
Vetenskapsfestivalen 2026....6
Per Staffan Boström: Nytt tema....7
Åsa Morberg: En kulturkanon för Sverige....9
Åsa Morberg: Nya reformer i utbildningen....10

Redaktörens ruta

R_e_d_a_k_t_ör_e_n_s_ _r_u_t_a_ _Anders Gustavsson

Informatikforskare och rektor Per Flensburg och **didaktiker och styrelseordförande Åsa Morberg** rapporterar om aktuella nyheter inom Strömstad akademi. Nästa vetenskapsfestival blir den 10-12 augusti 2026.

Didaktiker och styrelseordförande Åsa Morberg vänder sig emot den av regeringen presenterade kulturkanon. Hon presenterar Strömstad akademis deltagande i bokmässan i Göteborg den 25-28 oktober.

Industriell ekonom Per Staffan Boström presenterar en projektidé om Ålderism och innovation.

Strömstad akademi var väl representerat på bokmässan i Göteborg den 25-28 oktober.

Psykiater Lennart Wetterberg m fl har publicerat Elevated levels of aquaporin-4-containing extracellular vesicles in cerebrospinal fluid of patients with bipolar disorder I UPSALA JOURNAL OF MEDICAL SCIENCES 2025, 130, e12006

http://dx.doi.org/10.48101/ujms.v130.12006

Psykiater Lennart Wetterberg m fl har publicerat Aquaporin-4 positive extracellular vesicles and cytokines in cerebrospinal fluid in schizophrenia and obsessive-compulsive disorder, and associations with peripheral cytokines

I fria skriftserien FS nr 52 har **Informatikforskare och rektor Per Flensburg** publicerat Verksamhetsanalys https://stromstadakademi.se/FSS/FSS-52.pdf

Jag önskar nya bidrag till oktobernumret av Nyhetsforum med deadline den 27 oktober 2025 till anders.gustavsson@ikos.uio.no Sänd kortare artiklar, debattinlägg och/eller recensioner av ny vetenskaplig litteratur. Svenska bidrag skall ha en engelsk översättning. OBS: Filen ska vara i word eller open office format!

Redaktör: Anders Gustavsson
Layout: Per Flensburg

Sänd också bidrag till Akademins skriftserie Acta Academiae Stromstadiensis, AAS, till peter@wahrborg.se, videoserien SAV till: gudmundbergqvist@hotmail.com och Reprintserien SAR och Fria skriftserien till per.flensburg@stromstadakademi.se

Rektors och ordförandes månadsrapport

Av Per Flensburg och Åsa Morberg

Nu är det dags igen för en månadsrapport eller ett månadsbrev. Det är ganska ofta som vi i ledningen förväntas rapportera. Vad ska vi då egentligen skriva om i vår månadsrapport?

Vi försöker alltid att inkludera någon form av översikt av månaden, dvs. viktiga händelser och observationer, samt information om akademins ekonomi, personal och sociala relationer.

Innehållet i vårt månadsbrev beror naturligtvis på syftet med rapporten. Vi försöker att tänka ut vad som kan vara relevant för mottagaren och det vi ser som viktigt för våra mottagare.

Bokmässan 2025

Vi har ett stort evenemang i september och det är vår medverkan i bokmässan. Det är mycket glädjande. Vi har rapporterat flera gånger om vår medverkan och vi hoppas på en lyckosam bokmässa för Strömstad akademi. Vi har en egen monter strategiskt placerad.

En lyckosam bokmässa inkluderar förstås många besökande, många intressanta samtal och många sålda böcker. Men också många viktiga kontakter för framtida utveckling av Strömstad akademi.

Vi har naturligtvis också medlemsvärvning på bokmässan, och vi hoppas på nya medlemmar. Vår monters placering är mycket bra för medlemsvärvning, alldeles vid forskartorget och nära Göteborgs Universitets monter. Det blir spännande och roligt att utvärdera vår medverkan.

Bokmässan 2026

När vi avslutat årets bokmässa kan vi fundera över om vi ska vara med nästa år också. Bokmässan i Göteborg kommer att ta sig an ett av de mest aktuella och angelägna temata i vår tid, nämligen Folkbildning. I vår tid där desinformation och ökad polarisering hotar den demokratiska dialogen, blir folkbildningen en central kraft för att främja förståelse, kritiskt tänkande och det demokratiska samtalet. Nästa års bokmässa 2026 vill belysa hur tillgång till kunskap och kultur stärker både individen, samhällsgemenskapen och demokratin.

Publicering av akademins böcker och föreningens budget

Vi har också diskuterat våra böcker och hur vi ska förhålla oss framledes till vår bokproduktion. Vi har två projekt på gång. Vi har dels den bok som belyser hur det kom sig att ledamöter började på forskarutbildningen. Där har vi Anders Gustavsson som redaktör. Vi har också ett annat bokprojekt som Gudmund Bergqvist är redaktör för, som har startat.

Vi diskuterar hur våra bokprojekt ska finansieras. Styrelsen har fattat ett beslut att bokprojekt som startas ska ha en plan för finansiering. Det är vi oense om. Åsa Morberg menar att det är möjligt att göra en budget för ett nytt bokprojekt, medan Anders Gustavsson menar att så inte är fallet.

Det här kommer upp igen på styrelsens möte i oktober. Vi kan inte ha en bestämmelse som inte fungerar. Åsa Morberg strävar efter en mera detaljerad budget som är lättare att hantera och som går att ha någorlunda kontroll på. På styrelsen kommer vår minnesfond upp också. Vi behöver besluta om riktlinjer och det finns ett förslag till riktlinjer genom Per Flensburgs försorg. Det kommer också en utförlig text av detta utarbetat av Per Flensburg.

Lokalavdelningen i Väst saknar samordnare

Vi har också diskuterat personfrågor sedan förra månaden. Vi behöver en ersättare för samordnare i Lokalavdelningen Väst. Jens Alwood har avgått och samordnarskapet är vakant. Vem kan åta sig detta? Vi ska ha lokalavdelningarna kvar vid sidan av temagrupperna. Per Flensburg har skapat medlemsförteckningar så att vi kan se vilka som ingår i respektive avdelning. Finns på hemsidan. Alla ledamöter har en tillhörighet i en lokalavdelning. Lokalavdelningarna arbetar lite olika och är olika aktiva, men de fyller en funktion anser vi.

Arkivpolicy, riktlinjer och arkivansvarig

Vi har också pratat arkiv och arkivering och arkivpolicy. Bode Janzon och Sten Philipson kommer att presentera arkivpolicyn och det fortsatta arbetet på styrelsen. Vi behöver får en arkivansvarig i Strömstad akademi. Bode Janzon är på förslag. Vi behöver också utveckla riktlinjer för det fortsatta arbetet med vårt arkiv. För vår förening handlar arkivering om att spara handlingar som visar vår verksamhet. Det kan vara protokoll och räkenskaper. Vi måste spara handlingar i sju år enligt bokföringslagen. Förvaring ska ske säkert och i lämplig miljö, och digitala handlingar behöver ha en säker lagring med back up. Vi behöver en arkivansvarig och vi behöver rutiner som vi kan följa.

Årsmötesrutiner

Vi har också diskuterat rutiner för årsmötets planering. Vi har inte detaljer i våra stadgar och det behövs inte heller. Vi kan ha riktlinjer fastställda i styrelsen för hur vi annonserar och planerar årsmötet. Åsa Morberg menar att vi annonserar på hemsidan i god tid. Årsmötet står naturligtvis i kalendariet också. Sedan kallar vi alla vi epost, Handlingarna läggs ut på nätet och kan hämtas hem eller läsas på nätet. De läggs ut det datum som är fastställt. I två styrelser som Åsa Morberg är ordförande i används dessa rutiner och de fungerar mycket bra. Den enda som klagade var KG Hammarlund och han har fått tillfälle att yttra sig över det förslag so lagts.

Det är väldigt mycket som vi behöver hantera. Vi är få ledamöter i ledningen och i princip kan vi säga att vi saknar administrativa resurser. Det går inte att komplicera våras rutiner allt för mycket.

Kassör till Strömstad akademi sökes samt Vice sekreterare till styrelsen och arbetsutskottet sökes

Vår kassör John Fletcher har meddelat att han avgår vid årsmötet. Vi har klarat ekonomin med Johns och Pers hjälp. Men från och med årsmötet behöver vi en kassör. Vi har haft en vice sekreterare, men idag saknar vi det. Vi behöver så snabbt som möjligt få någon som axlar den uppgiften. Det är inte betungande. Det finns rutiner för minnesanteckningar och för protokoll. Detta är naturligtvis valberedningens bord, men vi förvarnar valberedningen.

Åsa Morberg: Om bokmässan

Strömstad akademi finns äntligen på bokmässan, 25-28 september 2025 – lång väntan är över

Av Åsa Morberg, ordförande i styrelsen

Strömstad akademi har i år, glädjande nog, ett deltagande på årets bokmässa i Göteborg. Vi har funderat och planerat i många år innan det slutligen blir av! Vi i akademins ledning gläder oss åt detta. Vi ska tacka Peter Währborg så innerligt varmt! Peter har gjort ett alldeles fantastiskt arbete för Strömstad akademi. Vi har arbetat för ett deltagande i bokmässan allt sedan 2017 och nu har vi tack vare Peter Währborgs fantastiska arbete en egen monter på årets bokmässa! Det har inte varit helt lätt att bemanna vår monter, men även det har Peter Währborg lyckats med. Det bor inte så många ledamöter som vi trott nära Göteborg! Vi är så tacksamma till dem som ställer upp på bokmässan.

Några kritiska röster har höjts för att vi deltar i mässan. Det är inte billigt, men även en bra budget har Peter lyckats med att ta fram. Givetvis får vi utvärdera vårt deltagande! Våra kritiker är välkomna att föreslå vilka andra åtgärder vi i ledningen kan använda oss av för medlemsrekrytering och marknadsföring. Vi välkomnar förslag, men också konkreta arbetsinsatser.

Varför ska Strömstad akademi då delta i bokmässan egentligen? Vi ser det som marknadsföring av Strömstad akademi och faktiskt också ett sätt att rekrytera ledamöter. Vi menar att vi behöver pröva olika sätt att rekrytera och marknadsföra! Strömstad akademis monter ligger mycket strategiskt placerad, nämligen mitt emot det s.k. forskartorget, och nära Göteborgs universitets monter. Det är helt och hållet Peter Währborgs förtjänst. Vi kunde inte ha haft bättre placering på mässan! Strategiskt och mitt i centrum vid en mycket central passage!

Vi kommer att informera om Strömstad akademi för intresserade besökare. Det finns broschyrer att hämta där. Man kan också ansluta sig till Strömstad akademi på mässan. Vi kommer att sälja böcker, dels från akademins författare, dels från enskilda förlagsproducerade verk av några av Strömstad akademis egna kända författare. Böckerna som Strömstad akademi har publicerats säljs till mycket bra mässpriser! Vi kommer att minska våra boklager och det gläder vi oss verkligen åt!

Vi har alla varit entusiastiska sedan länge för att pröva svenska mässans bokmässa i Göteborg. Den är enligt vårt sätt att se en fantastisk mötesplats för möten, för inspiration och för utveckling. Det handlar inte alls bara om böcker. Det är vidare än så! Förutom att vandra runt på mässgolvet och besöka montrarna så kan man besöka seminarier och där möter man författare, debattörer, journalister, forskare och många andra i samtal om aktuella böcker och vår samtid. Vi har inget seminarium i år, men det kan vi pröva andra år!

Bokmässans program 2025 är intressant och många temata är i fokus. Centrala teman är Kärlek, lust och dramatik. Det blir samtal om mänskliga relationer, sexualitet och identitet, liksom en utforskning av litteraturens och teaterns värld.

För barn finns det speciella läslägen och andra aktiviteter. Det finns internationella stjärnor men också svenska publikfavoriter, spännande debutanter och unika möten mellan aktuella författare.

Bibliotekens roll för demokrati, folkbildning och framtidens skolbibliotek är ytterligare ett intressant tema.

Per Flensburg; Bokmässan, personlig reflektion

Lite spontana tankar mitt i bokmässan

Per Flensburg

Som varande layoutare har jag fördelen att kunna lägga in en text i allra sista minuten. Jag har nu varit två dagar på bokmässan och hunnit få en del spontana intryck. För det första: Det är en fruktansvärd ljudnivå! Alla Människor som sorlar, Göteborgs universitet hade föreläsning precis bredvid vår monter och en kraftig högtalare stod två meter från vårt stånd. Tvärs över gången, men gudskelov lite avskärmad fanns forskartorget med sina föreläsare och en bit bort var det någon litteraturorganisation som också pratade. Men att lägga märke till: Det var massor av folk som lyssnade. Att vi valde bort seminarieaktiviteter var nog ett misstag.

Vi tänkte att placeringen skulle vara en stor fördel och möjligen var den det. Men alla som kom från Norra Bohuslän stannade och undrade vad det var för en akademi som Strömstad hade. Vi berättade då, stack en broschyr i handen och påpekade att de skulle boka in 11-12 aug nästa år, för då är det Vetenskapsfestival och alla lovade att komma! Får se hur många som verkligen gör det.

Vi har faktiskt sålt några böcker, jag har inte helt koll på alla men kanske kommer vi över 10 st. Det krävs dock aktiv övertalning, ingen köpte helt spontant någon bok. Kyrkoherden i Strömstad fick vår bok om Värderingar, med tanke på eventuellt samarbete. Men vad som var än mer glädjande var att många var intresserade av att bli medlem, tror vi ligger på ett tiotal där. Men än så länge har det inte synts något i brevlådan, så det där med att ropa hej innan man är över bäcken kan nog vara något att ha i minnet.

Jag var utklädd i full akademiskt ornat med kedja och talar och många undrade vad det var och så fick jag tillfälle att säga att jag inte var präst utan rektor för Strömstad akademi och så var övertalningen igång. De som gick förbi kastade en snabb blick på bokbordet, i regel fastnade blicken på Peter Währborgs bok ”Stress” och då kastade de en snabb blick upp mot namnet som stod på ett plakat högst upp. Många stannade också för att se på ”Hela och miljö” men det var nog mest omslaget som drog. Så slutsatsen jag och Bode drog var att en säljande bok måste ha en väldigt säljande titel och en omslagsbild med hav, klippor och en människa. En hund kan nog vara ett plus. Men maktboken drog inget större intresse, vilket jag trodde den skulle göra.

Ikväll gjorde jag också en personlig erfarenhet. Jag bor ju i Borås och skulle ta buss 100 hem från Korsvägen. Tre bussar var fullsatta, det går en gång i halvtimmen lördag och söndag, så jag tog en taxi till Åkarplatsen och kom med den fjärde, som kunde ta några stycken ur den långa kön på Korsvägen. Lärdom: Ska ni åka buss hem, starta en eller två hållplatser innan Korsvägen!

I morgon ska vi packa ihop och fundera över hur vi ska göra fortsättningsvis. I bilden nedan förklarar Per Staffan Boström vad Strömstad akademi är för något för en besökare.

Vetenskapsfestivalen 2026

Vetenskapsfestival 2026

Per Flensburg, rektor

Vi har redan börjat planeringen av Vetenskapsfestivalen 2026. Den kommer att äga rum 10-12 augusti. Organisationskommittén är densamma som i år: Peter Fritzell (sammankallande), Lasse Broman, Sven Moosberg, Sveza Dazeva och Rosa Jörgensson. Programkommittén är också de vanliga: Per Flensburg och Anders Gustavsson. Platsen är ännu inte bestämd, men troligen blir det Stadshuset. Något övergripande tema är inte bestämt ännu, förslag mottages gärna.

Programmet i stort följer det senaste: Måndag 10:e ägnar vi åt interna möten, jag tänkte vi kunde diskutera publicering på ett medlemsmöte, kanske få dit kommundirektören eller någon/några tjänstemän från kommunen, naturligtvis sedvanlig installation och mingel efteråt. Tisdagen är en dag ägnad åt allmänna föredrag för invånarna i Strömstad och onsdagen är det tema-dag. Systemet 20 min föreläsning, 20 min diskussion fungerade bra i år så vi kör med det nästa år också. Tema-dagen kanske måste styras upp lite mer eftersom vi förhoppningsvis har flera teman.

Så boka redan nu in 10-12 augusti 2026 i era almanackor!

Per Staffan Boström: Nytt tema

STRÖMSTAD AKADEMI
Nordiskt institut för avancerade studier

ÅLDERISM och INNOVATION

En ny forskningsfront?

Har Du en bakgrund som senior forskare vid akademi eller företag?

Har Du något innovativt bidrag som Du vill publicera?

E-posta Din intresseanmälan.

Bifoga gärna kort abstrakt!

Vi hanterar med sekretess!

Eller ring 0701 32 26 80!

Per Staffan Boström

Forskningssekreteraren vid Strömstad Akademi

info@stromstadakademi.se;

info@resurtillvaxt.se:

ÅLDERISM och INNOVATION

Inbjudan till ny forskningsfront

Nytt tema

I en ny tidsålder där AI tillämpningar medför nya, stora kunskapsutmaningar för mänskligheten är det angeläget att mobilisera all den samlade kunskap som generationerna byggt upp sedan industrialismens början.

Den samlade kunskapsmassan är grunden för det nytänkande och innovation som kommer att fordras för att möta de specifika kontextuella utmaningar som kan förväntas i avgränsade miljöer och system.

I flertalet miljöer är den kunskap som finns hos seniora befolkningsgrupper inte optimalt exploaterad i sådana system där AI nu kräver aktivitet; inte bara inom ”traditionell” historiskt baserad maskininlärning utan även i innovativa (läs även tvärdisciplinära) forskningsmiljöer.

Tv frågeställningar som då måste tydliggöras:

Hur ska den kunskap som finns inom seniora forskningsmiljöer aktualiseras och mobiliseras? Kan negativa konsekvenser av den s k ”ålderismen” (= reducerande attityder till seniorers kunskap och förmåga) förmås bli positiva om en mobilisering och exploatering av dessa seniora forskares kunskap och förmåga lyfts fram i innovationsforskningen?

Ny forskningsfront

Här förslås en ny forskningsfront som avser att tydliggöra dels vad problematiken innebär och vilka strategiska alternativ som kan möte denna problematik, dels vilka parter som kan påverka dessa attityder.

En ny forskningsfront innebär också ett skifte i perspektiv på utveckling; teknologisk utveckling som AI etc men också utveckling i mer naturliga respektive sociala system.

Syfte

Syftet med denna forskning är att genom att exemplifiera seniorers nytänkande, innovativa forskningsbidrag, tydliggöra hur dessa har öppnat och kan komma att öppna för en aktiv dialog för att påverka attityder hos beslutsfattare i de kontexter som berörs.

Genomförande av forskningen; exemplifiering och påverkan

I ett initialt skede inbjuds ett antal personer/forskare att vara med och med sin /innovativa/ forskning med exempel visa hur de dels kan bidra till en generell attitydförändring, dels till konkreta projekt som ger önskade konsekvenser; för utveckling i ekonomisk, social och teknisk miljö.

Under 2025 och 2026 inbjuds seniora forskare (med bakgrund i akademi och näringsliv) inom olika discipliner att träffas vid kortare (avgiftsbelagda) seminarier. Inbjudna är beslutsfattare från akademi och näringsliv samt allmänhet.

Seminarier genomförs som s k ”dialogseminarier” och dokumenteras av en följeforskare.

Åsa Morberg: En kulturkanon för Sverige

En kulturkanon för Sverige SOU 2025:92 – har vår regering tagit fram för att göra svensk kultur tillgänglig för fler?

Av Åsa Morberg, fil.dr. och docent i didaktik

Tidöpartierna beslutade om en kulturkanon och här om dagen släpptes den s.k. kulturkanon. Det har tagit hela två år att ta fram den. Det har kostat minst 8 millioner kronor. Det är en enligt mitt sätt att se en helt befängd idé! Jag ser inte någon som helst mening med att ta fram en kulturell kanon.

Motiven till att Tidöpartierna tagit fram den är att de anser att Sverige är präglat av splittring rörande tillit, trygghet, social sammanhållning och gemenskap, allt enligt departementets hemsida. Regeringen menar att det finns behov av att tydliggöra det kulturella arv som har format landet, som en gemensam referensram för både nya och etablerade medborgare. Och det menar man att denna tunna lista ska kunna göra.

Vidare säger regeringen att genom att lyfta fram verk och företeelser som haft varaktig betydelse för svensk kultur och svensk samhällsutveckling. – inom både konstnärliga och samhälleliga fält – ska kulturkanonen främja en medborgerlig bildning och stärka gemenskapen och bredda förståelsen för Sveriges historiska förankring! Det här är alldeles befängt!

Jag håller med Björn Wiman i DN som sågar kulturkanonen och menar att den är ett surrogat för regeringens tuffliga kulturpolitik – och ett verktyg för Tidöregeringens politiska agenda! Det måste till ett antal satsningar på en rad stödfunktioner som bibliotek, läskunskap etc. för att den möjligen ska få någon verkan.

Jag fick uttala mig i lokalpressen i Sandviken och jag fick besvara frågor om kulturkanon. Jag menar att den bidrar till att Sveriges minoriteter osynliggörs. Den kan enligt mitt sätt att se inte bidra till något positivt. Vad man möjligen kan säga är att den ändå kanske kan diskuteras. Om det kan medföra något gott vet jag inte.

Kulturöverföring är en av skolans huvuduppgifter, men det känner väl inte regeringen till? Hur ska skolan nu förhålla sig till kulturkanon? Flera experter menar att listan kommer att vara helt meningslös om den inte bearbetas i skolan. För lärare blir det otydligt vad som eventuellt ska ingå i undervisningen.

Jag har undervisat immigranter (akademiker som skulle bli lärare i vår svenska skola). Jag klarade mig bra utan en kulturkanon. Jag kritiserar att arbeta fram en kulturkanon över huvudlaget, men även urvalet av verk och det är viktigt att se dem som avböjt att delta i arbetet. För att citera Carl Johan De Geer kallar han hela idén idiotisk! Jag instämmer i hans omdöme.

Kritiken rör framför allt beslutet att tillsätta en kulturkanon överhuvudtaget, men även urvalet av verk och avsaknaden av de som har avböjt att delta i arbetet.

Åsa Morberg: Nya reformer i utbildningen

Regeringen föreslår medel för nya läroplaner, nytt betygssystem och en reformerad lärarutbildning och bryter mot styrsystemet

Av Åsa Morberg, fil.dr. i pedagogik, docent i didaktik

Reformglädjen är mycket stor hos vår regering, liksom hos alla tidigare nya regeringar. Nu tycker regeringen att vi behöver en tydligare kunskapsinriktning i skolan och att elevers läsförmåga måste stärkas. Regeringen föreslår därför nya läroplaner, ett nytt och rättssäkert betygssystem och en relevant lärarutbildning.

Vad är en relevant lärarutbildning kan man undra? De satsar 820 miljoner kronor på detta. Det ska dessutom komma beslut om ökad studiero och trygghet med konsekvensplan och något som regeringen kallar förväntansdokument. Å ena sidan ska administrationen minskas, å andra sidan ökar regeringen administrationen genom nya märkliga beslut!

Regeringen åsidosätter alltjämt styrsystemet och petar i de professionellas vedertagna ansvarsområden. De talar också om nyheter i skolan och förskolan, utan att veta att de s.k. nyheterna använts sedan lång tid tillbaka.

Regeringen satsar nu på elevers läsförmåga, men när man studerar det nya förslaget till lärarutbildning så finns inte den satsning på yrkeskompetens (läslärande och fortsatt lästräning) som man säger ska finnas. Här måste de yrkespraktiska inslagen ökas, och de ämnesteoretiska och vetenskapliga inslagen måste minska. Drygt 1000 lärare forskar i skolan, men lärarutbildningen förbereder för forskarutbildning och forskning, trots att de flesta blir undervisande lärare hela yrkeslivet.

Självklart är elevernas framgång beroende av lärarens kompetens. Lärarutbildningen har därför en avgörande betydelse och därför startar regeringen en ny reformering. Lärosätena får ett stort och tungt utvecklingsarbete med den nya regeringens s.k. käpphästar.

Nu menar regeringen att en ny lärarutbildningsreform är nödvändig, vilket jag absolut inte instämmer i. SOU 2024:81 ska regeringen nu arbeta vidare med. Lärarutbildningen i Finland har reformerats 2 ggr medan vi i Sverige reformerar vart tionde år cirka. Lärosätena behöver arbetsro och arbeta långsiktigt och hållbart! Utvecklingsarbeten är krävande och kostsamma.

Regeringen avser att höja ersättningsbeloppet per student och då kan lärosätena ge mera lärarledd tid. Det är en välkommen åtgärd och det kan även jag tycka är en bra åtgärd. Lärartätheten har sjunkit kontinuerligt sedan sjuttitalet.

Utredningen föreslår också höjda krav för tillträde till vissa lärarutbildningar. Utredningen sägs fokusera på metoder för läs-och skrivlärande, och då inför man ett nytt vetenskapligt ämne, kognitionsvetenskap, i lärarutbildningarna. Stoffträngseln är redan stor och med ett nytt ämne blir den ännu större. Lärosätena ska till och med erbjudas kompetensutveckling i kognitionsvetenskap. Det är väl första gången i historien? Vilka ska genomföra den kompetensutvecklingen? På vilka villkor?

Betänkandet (SOU 2025:8) handlar om Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan. Regeringen inför nu rätten att visa ut störande elever, som om det vore något nytt! På min skoltid visades elever ut och fick sitta både länge och väl i korridoren. Regeringen säger sig minska administrationen men för samtidigt in nya krav på administration. Man för nu in förväntansdokument och konsekvensplan.

Läroplansöversyn blir det också, liksom satsning på läroböcker. Nu ska läroplanen ha en tydlig kunskapsinriktning, med betoning på grundläggande kunskaper och färdigheter som är bättre anpassade till barnens kognitiva utveckling. Intressant! Vad har tidigare läroplaner varit inriktade på kan man undra?

Det ska också, hör och häpna, finnas läroböcker och lärarhandledningar. Vilka ska utveckla dessa kan man fråga sig! Att skriva läromedel behöver göras på bra villkor. Annars blir det inget! Ingen blir vare sig rik eller berömd på att skriva läromedel. Vad ska regeringen då göra för att se till att det bli lönande att skriva läromedel? Det är inte läromedelsförfattarna som ska betala sin tid, eller hur?

Regeringen tror att det finns betyg som går att lita på! Det är faktiskt både anmärkningsvärt och riktigt skrattretande. Regeringen vill införa ett nytt betygssystem för att öka likvärdigheten och motverka glädjebetyg och betygsinflation. I betänkandet Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) lämnades förslag på hur betygssystemet kan förändras så att betygen bättre speglar elevernas faktiska kunskaper. Nu föreslår regeringen att medel avsätts för att Skolverket ska kunna påbörja arbetet och genomföra förslag ur betänkandet. Problemen kommer absolut att kvarstå även med ett nytt betygssystem.

Regeringen stärker också folkbibliotekens läsfrämjande verksamhet. Nu ska Sverige bli ett läsande land, för regeringen ska nu vända den s.k. läskrisen. Varje skolenhet ska ha ett skolbibliotek och det ska dessutom vara bemannat.

Skolornas säkerhetsarbete behöver stärkas och utvecklas säger regeringen. Skolor kan behöva analysera den fysiska miljön och se hur den påverkar möjligheten att begå brott eller i övrigt kan medföra säkerhetsrisker. Det visar inte minst de senaste årens våldshändelser på eller i närheten av förskolor eller skolor. Många skolor behöver tekniska lösningar för att öka säkerheten. Det kan handla om att installera passersystem, skalskydd eller utökad kamerabevakning i skolan. Skolan har varit öppen och tillgänglig, men det är det slut med. Skolan blir en stängd och sluten verksamhet.

Regeringen avser också att göra skolan mobilfri. Det inre arbetet är inte regeringens ansvar. Det är de professionellas ansvar. Det här ska inte regeringen bestämma. Det innebär att det ska bli obligatoriskt att samla in elevers mobiltelefoner under hela skoldagen.

Sammanfattningsvis

De åtgärder som regeringen vidtar är många brott mot vårt styrsystem. I vårt styrsystem ska regeringen och politikerna ägna sig åt mål, riktlinjer och resurser. De professionella ska svara för den inre verksamheten. Politikerna har inte den kunskapen som krävs och inte det mandatet heller! Respektera styrsystemet eller fatta ett nytt beslut att politikerna ska svara för de professionellas uppdrag.